

Plán uplatňovania Štandardov dodržiavania zákazu segregácie

Názov školy: Stredná odborná škola sv. Cyrila a Metoda

Obdobie plánu: školský rok 2025/2026

I. Identifikácia a analýza aktuálneho stavu

Stručný popis, ako škola uplatňuje jednotlivé Štandardy dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní (s uplatňovaním, ktorých Štandardov má ŠaŠZ dobrú prax a pri uplatňovaní, ktorých Štandardov identifikuje nedostatky, a v čom sú ich príčiny)

Škola pri uplatňovaní Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní dlhodobo podporuje inkluzívne prostredie a rovný prístup ku vzdelávaniu pre všetkých žiakov bez rozdielu sociálneho, etnického či zdravotného znevýhodnenia.

Má upravený školský poriadok a školský vzdelávací program tak, aby rešpektoval zásady rovnosti a nediskriminácie.

V praxi sa to prejavuje najmä pri zabezpečovaní rovnakého prístupu k aktivitám školy, spoločnému vzdelávaniu žiakov v heterogénnych triedach a podpore spolupráce medzi pedagógmi, odbornými zamestnancami a rodičmi. Škola pravidelne realizuje preventívne aktivity zamerané na toleranciu, rešpekt a budovanie pozitívnej klímy v triedach v spolupráci so sociálnou pedagogičkou. Pozitívne hodnotíme aj individuálny prístup pedagogických zamestnancov k žiakom so ŠVVP potrebami.

Segregácia nie je systémovo zavedená, ale v niektorých oblastiach sa môžu vyskytnúť rizikové situácie (identifikovali sme ich cez kontrolu dodržiavania Štandardov). A zároveň nie všetky prijaté opatrenia majú presne definované ciele a merateľné ukazovatele. Na základe sebahodnotenia cez kontrolu dodržiavania Štandardov sme určili tie, v ktorých identifikujeme nedostatky:

Posun v oblasti postojového a hodnotového nastavenia, kultivácie verejného diskurzu a medziľudských vzťahov všetkých aktérov vzdelávania, ktorí prichádzajú na pôde škôl do kontaktu so žiakmi a poslucháčmi.

Škola alebo školské zariadenie využíva potrebné a dostupné inkluzívne podporné opatrenia na podporu sociálneho začlenenia žiakov a vytváranie pozitívnej podporujúcej sociálnej klímy v škole, ktorá prispieva k destigmatizácii a odstraňovaniu stereotypov a predsudkov.

Problematické je najmä zabezpečenie dostatočného počtu odborných zamestnancov a asistentov učiteľa, čo ovplyvňuje intenzitu individuálnej podpory žiakov. Rezervy vidíme aj v systematickejšom vzdelávaní pedagogických zamestnancov v oblasti prevencie segregácie a inkluzívneho vzdelávania. Príčinou uvedených nedostatkov sú najmä obmedzené finančné možnosti školy, vysoká administratívna záťaž. Škola preto plánuje pokračovať v zlepšovaní spolupráce s poradenskými zariadeniami, posilňovaní inkluzívnych princípov vo vyučovaní a vo vytváraní bezpečného a podnetného prostredia pre všetkých žiakov.

II. Ciele a vízia plánu

Krátkodobé alebo dlhodobé ciele, ktoré škola chce dosiahnuť v oblasti zabezpečenia rovnakého prístupu k vzdelávaniu.

Vízia: Chceme budovať pozitívnu sociálnu klímu v škole pre všetkých: žiakov, učiteľov aj rodičov, ktorá prispieva k odstraňovaniu stereotypov a predsudkov.

Krátkodobé ciele:

Zvýšiť povedomie pedagogických zamestnancov o princípoch inkluzívneho vzdelávania a zákaze segregácie prostredníctvom odborných školení.

Posilniť spoluprácu medzi školou, rodičmi a odbornými zamestnancami.

Včas identifikovať žiakov ohrozených školským neúspechom a poskytnúť individuálnu podporu.

Vytvárať pozitívnu klímu v triedach prostredníctvom preventívnych aktivít a programov zameraných na toleranciu a rešpekt.

Zabezpečiť rovnaký prístup všetkých žiakov ku školským aktivitám, projektom a mimoškolským činnostiam.

Dlhodobé ciele:

Znižovať bariéry vo vzdelávaní pre žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

Rozšíriť odborný podporný tím školy o asistentov učiteľa a odborných zamestnancov.

Systematicky zavádzať inkluzívne metódy a individuálny prístup do vyučovacieho procesu.

Posilniť spoluprácu s poradenskými zariadeniami a ďalšími inštitúciami podporujúcimi rovný prístup ku vzdelávaniu.

Vytvárať bezpečné školské prostredie bez prejavov diskriminácie, segregácie a sociálneho vylučovania.

III. Kroky na zlepšenie aktuálnej situácie

Konkrétne opatrenia (napr. podľa Časti B Metodickéj príručky desegregácie vo výchove a vzdelávaní) a časový harmonogram rozvrhnutia aktivít a určenie zodpovedností za ich plnenie:

Oblasť	Opatrenie	Popis aktivít	Zodpovednosť	Termín
Riadenie a vnútorné predpisy školy	Vypracovať interný plán prevencie segregácie a podpory inkluzívneho vzdelávania.	Vypracovanie a prijatie interného dokumentu školy zameraného na prevenciu segregácie.	vedenie školy, VP, školský podporný tím	september 2025
Inkluzívne vzdelávanie a podporné opatrenia	Zabezpečiť rovný prístup pre žiakov, individuálnu podporu žiakom ohrozeným školským neúspechom, poskytnúť podporné opatrenia podľa odporúčaní.	Realizovanie adaptačných aktivít, mediácia konfliktov, Organizovať aktivity zamerané na podporu vzťahov a spoluprácu medzi žiakmi v spolupráci s centrami poradenstva a prevencie.	vedenie školy, VP, školský podporný tím, sociálny pedagóg/odborný zamestnanec, triedni učiteľia, pedagogickí zamestnanci.	Priebežne

Spolupráca s rodičmi	Zvýšiť participáciu rodičov na aktivitách školy	Realizácia rodičovských konzultácií, spoločných stretnutí a aktivít školy s cieľom posilniť spoluprácu medzi školou a rodinou; zapájanie rodičov do školských podujatí, preventívnych a podporných aktivít školy.	triedni učitelia, vedenie školy, VP	10/2025-05/2026
Monitorovanie a hodnotenie	Zistiť, ako žiaci a rodičia vnímajú rovnosť a spravodlivosť v škole	Reflexné rozhovory s triednymi kolektívami počas triednických hodín v priebehu školského roka.	výchovný poradca, školský psychológ, sociálny pedagóg	11/2025-04/2026
Zabezpečenie individuálnej podpory žiakov ohrozených školským neúspechom	Poskytnúť podporné opatrenia podľa odporúčaní	Spolupracovať s centrami poradenstva a prevencie	pedagogickí zamestnanci, sociálny pedagóg	priebežne
Vzdelávanie zamestnancov	Zvýšiť odborné kompetencie v oblasti inkluzívnej klímy v škole	Využívať dostupné vzdelávania v oblasti inklúzie pre každého PZ aspoň raz za školský rok	zástupkyňa RŠ, PZ	priebežne
Prevenca diskriminácie a podpora pozitívnej klímy školy	Identifikovať riziká, predchádzať prejavom diskriminácie a segregácie.	Organizovanie preventívnych aktivít zameraných na toleranciu, rešpekt a spoluprácu medzi žiakmi, mediácia konfliktov.	koordinátor prevencie, VP, triedni učitelia.	minimálne 1× za polrok

	Posilňovať pozitívne vzťahy v triednom kolektíve, budovať pozitívnu klímu, predchádzať konfliktom.			
Spolupráca s poradenskými zariadeniami a odbornými inštitúciami pri podpore inklúzie		Zúčastňovať sa na školeniach. Workshopoch, využiť poradenské konzultácie	školský podporný tím	priebežne
Vyhodnotenie účinnosti prijatých opatrení a aktualizácia plánu desegregačných opatrení	Vyhodnotiť a aktualizovať opatrenia	Oboznámiť na pedagogickej rade	vedenie školy, pedagogická rada	jún 2026

IV. Podpora a spolupráca

Identifikácia partnerov, ktorí môžu škole pomôcť (napr. NIVAM, neziskové organizácie,) a zapojenie rodičov a komunity (napr. informačné stretnutia).

Identifikácia partnerov, ktorí môžu škole pomôcť:

Škola si uvedomuje, že efektívne a udržateľné opatrenia v oblasti rovnosti šancí a prevencie segregácie vyžadujú spoluprácu s externými odborníkmi, organizáciami a inštitúciami. Medzi kľúčových partnerov, na ktorých sa škola plánuje obrátiť v prípade potreby odbornej a metodickej a podpory, patria najmä:

Národný inštitút vzdelávania a mládeže (NIVAM) – poskytuje metodickú podporu pri zavádzaní inkluzívnych prístupov, príklady dobrej praxe, odborné vzdelávania a poradenstvo.

Centrum poradenstva a prevencie – odborné poradenstvo, spolupráca pri diagnostike, intervenciách,

podpora školského podporného tímu, podpore učiteľov aj rodín.
Zriaďovateľ školy/obecný úrad – dôležitý partner pri zabezpečovaní personálnych a finančných podmienok pre inkluzívne opatrenia.
Štátna školská inšpekcia – metodické usmernenia a monitoring dodržiavania zákazu segregácie.
Amnesty International Slovensko – vzdelávacie aktivity v oblasti ľudských práv, tolerance a prevencie diskriminácie.
Človek v ohrození – podpora inkluzívneho vzdelávania, práca so sociálne znevýhodnenými skupinami, komunitné programy.
Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny – sociálna podpora rodín a spolupráca pri riešení problémov školskej dochádzky.
Liga za duševné zdravie – podpora duševného zdravia žiakov a prevencia sociálno-patologických javov.
Škola môže partnerov zapájať podľa konkrétnych potrieb – napríklad pri vzdelávaní učiteľov, realizácii preventívnych programov, práci s rodinami alebo pri nastavovaní inkluzívnych podporných opatrení pre žiakov.

Zapojenie rodičov a komunity:

Škola považuje spoluprácu s rodičmi a komunitou za dôležitý pilier úspešného napĺňania princípov rovnosti a inklúzie. Cieľom je podporiť dôveru, dialóg a spoluzodpovednosť rodičov za školské prostredie. Plánujeme realizovať:
Reflexné rozhovory s rodičmi na tému rovnosti prístupu, podpory vo vzdelávaní, možností spolupráce (v spolupráci s CPP a NIVAM)
Rodičovské konzultácie – neformálne stretnutia zamerané na zdieľanie skúseností, vzdelávanie a prepájanie školy s rodinami.

Užitočné odkazy na odborné materiály pre školy a zriaďovateľov k desegregácii -

<https://www.minedu.sk/odborne-materialy-pre-skoly-azriaďovateľov-kdesegregácii/>

Nižšie uvedené metodické materiály môžu pri aktívnej činnosti školy, školského zariadenia a jeho zriaďovateľa prispieť k prevencii a odbúraniu segregovaného vzdelávania a k zabezpečeniu rovnakého prístupu k vzdelávaniu.

Metodické a strategické materiály MŠVVaM SR a jeho priamo riadených organizácií:

- [Metodická príručka desegregácie - 2. aktualizované vydanie platné od 1.1.2025](#) (MŠVVaM SR, 2024)
- [Metodická príručka desegregácie - 2. aktualizované vydanie v maďarskom jazyku](#) (MŠVVaM SR, 2024)
- [Spolu v jednej lavici](#) (MŠVVaŠ SR, 2022)
- [Metodika podporujúca inkluzívne vzdelávanie v školách](#) (ŠPÚ, 2015)
- [Multikultúrna výchova v predprimárnom vzdelávaní](#) (MPC, 2014)
- [Učíme sa žiť v pestrom svete](#) (MPC, 2008)
- [Referenčný rámec kompetencií pre demokratickú kultúru](#) (ŠPÚ)
- Vzdelávacie a metodologický portál: [Spolu • Together • Jekhetane](#) (ŠPÚ)
- [Internetový portál: Vzdelávanie 21. storočia](#) (NIVaM)

Inšpiratívne materiály na podporu tolerance, inklúzie a rozmanitosti

- [Sprievodca wellbeingom v školskom prostredí](#) (ŠŠI, 2023)
- [Index inklúzie](#) (NDS, 2019)
- [Mýty a fakty o Rómoch](#) (Človek v ohrození, 2018)

- [Referenčný rámec kompetencií pre demokratickú kultúru](#) (Rada Európy, 2018)
- [Metodický výklad pre efektívne uplatňovanie princípov desegregácie, degetoizácie a destigmatizácie \(3D\)](#) (ÚSVRK, 2018)
- [Desegregace.cz](#) (PAQ Research)
- [Príručky: Školy, ktoré menia svet](#) (IPAO, 2017 – 2023)
- [Fighting school segregation in Europe through inclusive education](#) (Council of Europe, 2017)
- [My s nimi a oni s nami](#) (Človek v ohrození, 2015)
- [Chance for Children Foundation: Manuál boje proti segregaci romských dětí v předškolním a základním vzdělávání](#) (Nadace Šance Detem, 2013)
- [Segregácia alebo inklúzia Rómov vo vzdelávaní: Voľba pre školy?](#) (OSF, 2012)
- [Výchova k tolerancii hrou](#) (PDCS, 2007)